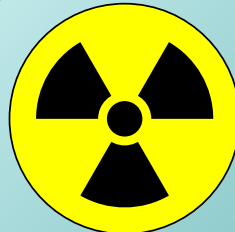

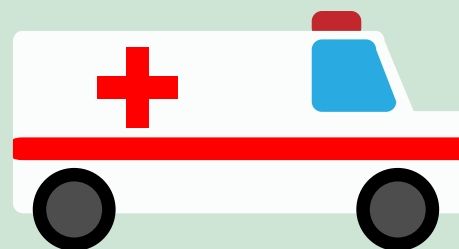
GREITOSIOS MEDICINOS PAGALBOS ĮSTAIGŲ VEIKLOS ORGANIZAVIMAS TEIKIANT BŪTINĄJĄ MEDICINOS PAGALBĄ BRANDUOLINĖS AR RADIOLOGINĖS AVARIJOS ATVEJU

Leidinyi parengtas pagal Tarptautinės atominės energijos agentūros ir
Pasaulio sveikatos organizacijos rekomendacijas

Vilnius, 2021

Greitosios medicinos pagalbos (GMP) įstaigų darbuotojai branduolinės ar radiologinės avarijos atveju teikia būtinąją medicinos pagalbą nukentėjusiems asmenims ir, prireikus, juos veža į asmens sveikatos priežiūros įstaigas (ASPĮ).

SVARBU!

- **PRIORITETAS** yra gyvybės gelbėjimas. Nukentėjusių asmenų radioaktyviojo užterštumo kontrolė ir dezaktyvavimas atliekami, kai gyvybei pavojaus nėra.
- Tinkamai naudojant asmenines apsaugos priemones (AAP), radioaktyviosiomis medžiagomis užteršti asmenys GMP darbuotojams **PAVOJAUS NEKELIA**.

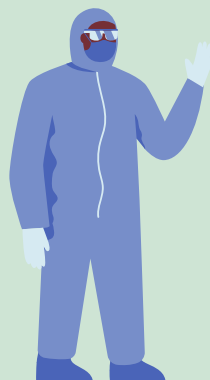
SVARBU!

Teikiant būtinąją medicinos pagalbą radioaktyviosiomis medžiagomis užterštoje teritorijoje būtina:

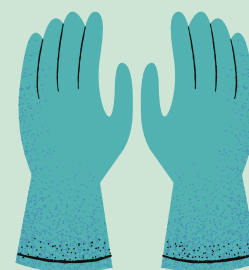
- vadovautis standartinėmis apsaugos procedūromis;

- tinkamai dėvėti AAP;

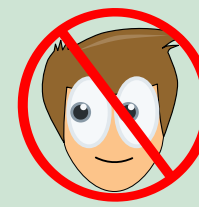
- pasikeisti išorines apsaugines pirštines pradedant teikti būtinąją medicinos pagalbą kitam nukentėjusiam asmeniui;

- nešioti individualųjį ir skaitmeninį dozimetrus;

- nevalgyti, negerti, nerūkyti, netrinti akių.

Skaitmeniniai dozimetrai

Galvos dangalai

Respiratoriai
(FFP3 arba lygiavertės klasės)

Individualieji dozimetrai

ASMENINĖS APSAUGOS IR KITOS PRIEMONĖS

Apsauginiai akiniai

Guminiai batai

Apsauginiai kostiumai
(vienkartiniai arba daugkartiniai)

2 vnt.

Apsauginės pirštinės
(vienkartinės)

SVARBU!

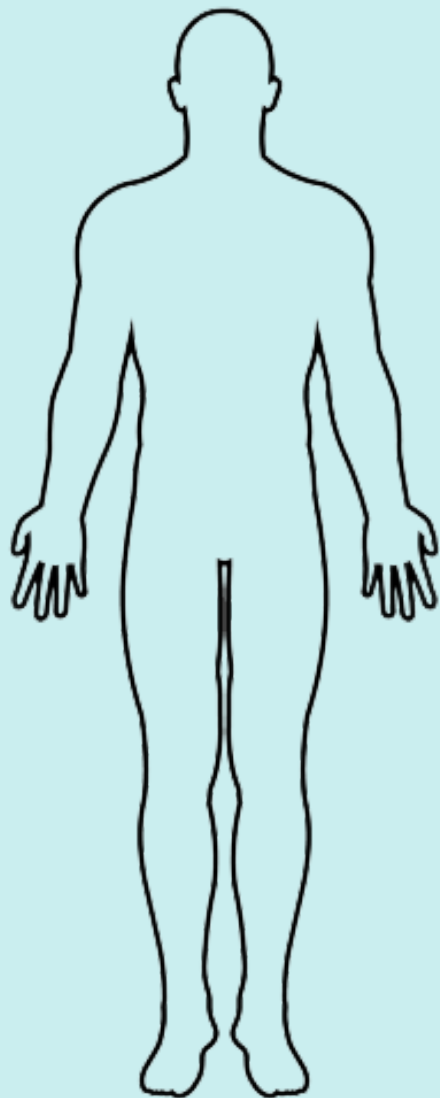
AAP naudojamos siekiant nuo radioaktyviojo užterštumo (ne nuo skvarbiosios gama spinduliuotės) apsaugoti atvirą odą bei darbuotojų asmeninius drabužius.

APSIRENGIMAS

1. Individualusis dozimetras pritvirtinamas prie asmeninių drabužių (po AAP), krūtinės srityje.
2. Užsidedamas galvos dangalas.
3. Užsimaunamos vidinės apsauginės pirštinės.
4. Apsivelkamas apsauginis kostiumas.
5. Apsiaunami guminiai batai arba užsimaunami neperšlampantys batų dangalai.
6. Apsauginio kostiumo kelnės užtraukiamos ant guminių batų (neperšlampantys batų dangalai ant apsauginio kostiumo kelnių), vidinės apsauginės pirštinės užtraukiamos ant rankogalių ir persidengimo vietos apklijuojamos lipnia juosta.
7. Skaitmeninis dozimetras įjungiamas, įdedamas į plastikinį maišelį ir pritvirtinamas prie apsauginio kostiumo krūtinės srityje.
8. Užsidedamas respiratorius.
9. Užsidedami apsauginiai akiniai.
10. Užsidedamas apsauginio kostiumo gobtuvas.
11. Užsimaunamos išorinės apsauginės pirštinės.

NUSIRENGIMAS

1. Nusimaunamos išorinės apsauginės pirštinės.
2. Nusegamas ir iš plastikinio maišelio išimamas skaitmeninis dozimetras.
3. Nusivelkamas apsauginis kostiumas (susukant vidine puse į išorę) ir kartu nusiaunami guminiai batai (nuimami neperšlampantys batų dangalai, susukant vidine puse į išorę).
4. Nusegamas individualusis dozimetras.
5. Nuimami apsauginiai akiniai, respiratorius ir galvos dangalas.
6. Nusimaunamos vidinės apsauginės pirštinės.
7. Rankos plaunamos vandeniu ir muilu.

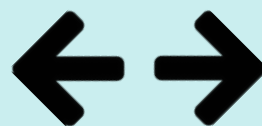
SVARBU!

Rekomenduojama GMP brigados darbuotojams padėti vienas kitam apsirengti ir nusirengti AAP.

GMP AUTOMOBILIO PARUOŠIMAS

GMP automobilyje turi būti:

- ☑ plastikinės plėvelės;
- ☑ paklodžių;
- ☑ antklodžių;
- ☑ lipnios juostos;
- ☑ didelių plastikinių maišų;
- ☑ sandariuose plastikiniuose maišuose sudėtų atsarginių AAP komplektų visiems GMP brigados nariams.

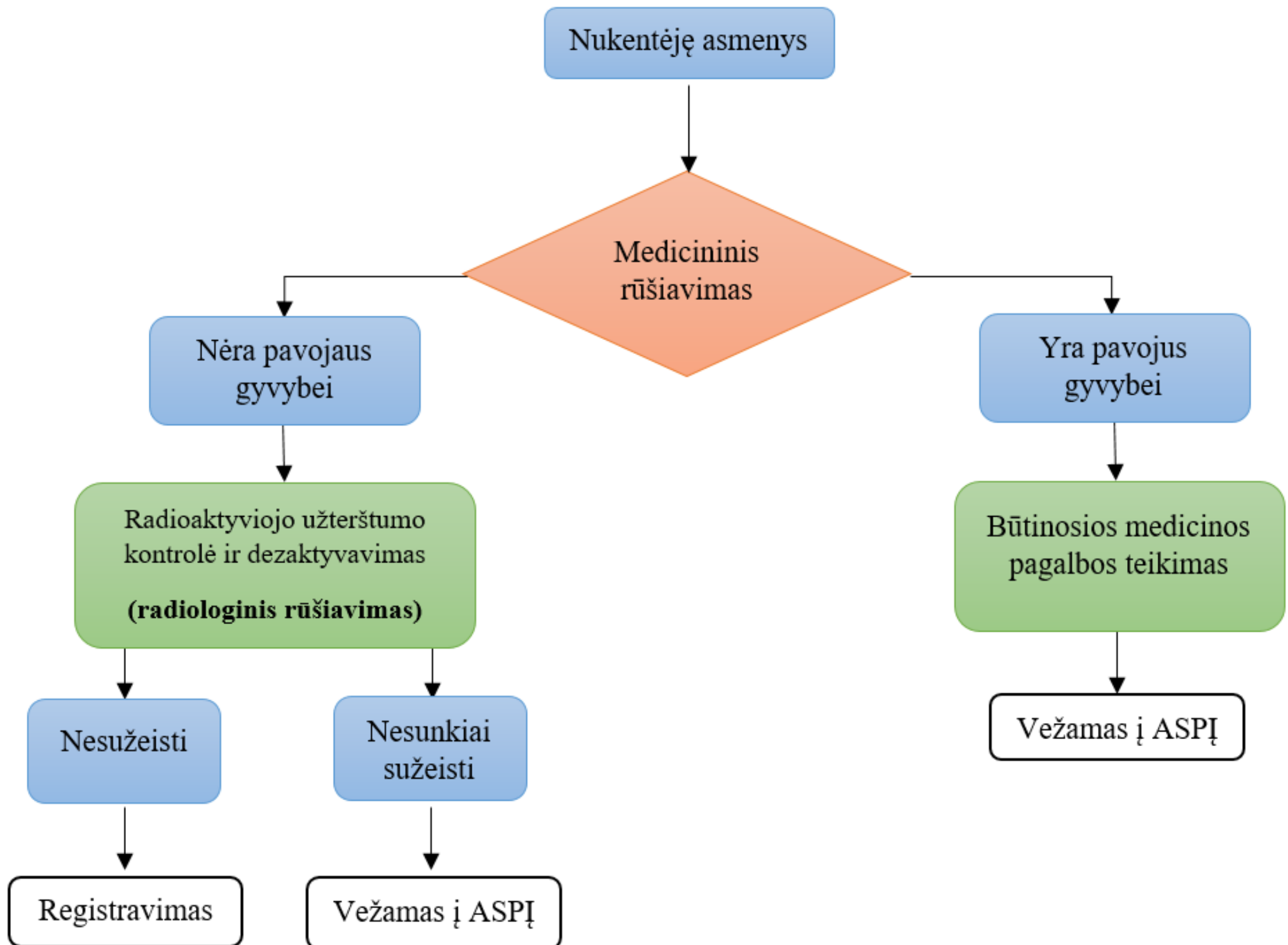

GMP automobilis turi būti apsaugotas nuo radioaktyviojo užterštumo:

- plastikine plėvele uždengiami prietaisai ir kiti paviršiai bei išklojamos automobilio grindys;
- užtiesiami neštuvai.

SVARBU!

Pirmiausiai atliekamas nukentėjusiųjų asmenų medicininis rūšiavimas, ir, jeigu leidžia nukentėjusiojo sveikatos būklė, – radiologinis rūšiavimas.

JEIGU NĖRA PAVOJAUS NUKENTĖJUSIO ASMENS GYVYBEI

Atliekama nukentėjusio asmens radioaktyviojo užterštumo kontrolė.

Nustačius radioaktyvų užterštumą:

- nuvelkami ir į plastikinį maišą sudedami radioaktyviosiomis medžiagomis užteršti rūbai bei avalynė;
- sutvarstomos žaizdos;
- atliekamas dezaktyvavimas;
- pakartotinai atliekama nukentėjusio asmens radioaktyviojo užterštumo kontrolė;
- nukentėjęs asmuo vežamas į ASPĮ;
- informuojama ASPĮ.

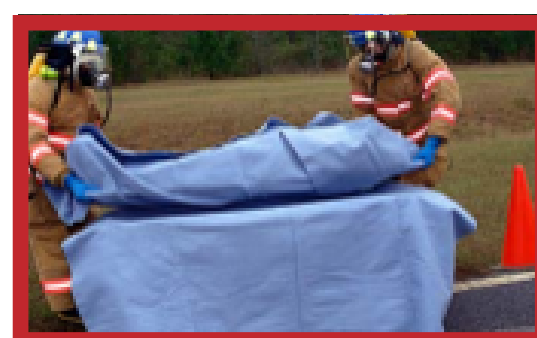
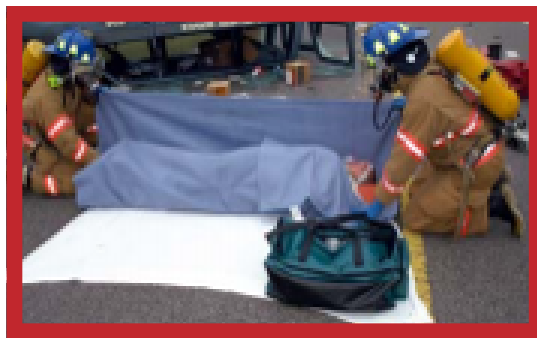
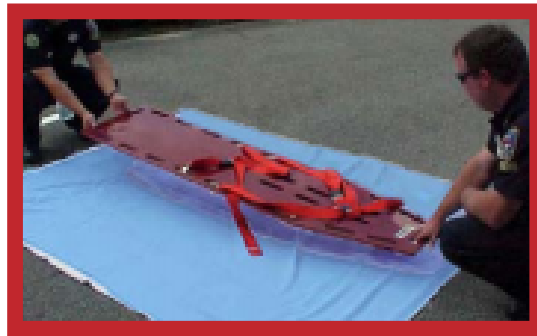
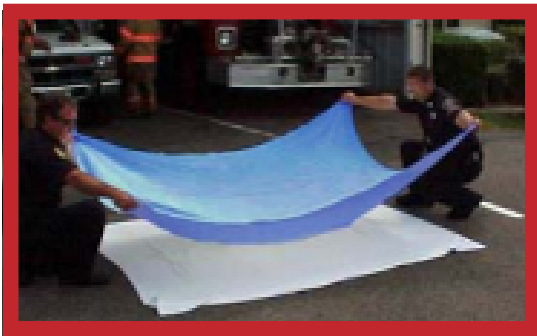
Nenustačius radioaktyviojo užterštumo:

- sutvarstomos žaizdos;
- nukentėjęs asmuo vežamas į ASPĮ;
- informuojama ASPĮ.

JEIGU YRA PAVOJUS NUKENTĖJUSIO ASMENS GYVYBEI:

- suteikiama būtinoji medicinos pagalba;
- ant neštuvų užtiesiama švari paklodė arba antklodė;
- nukentėjęs asmuo paguldomas ant neštuvų ir apsupamas paklodės ar antklodės kraštais;
- nukentėjęs asmuo vežamas į ASPĮ (radioaktyviojo užterštumo kontrolė ir dezaktyvavimas neatliekami);
- informuojama ASPĮ.

INFORMAVIMAS

Veždamas nukentėjusį asmenį GMP darbuotojas turi informuoti ASPĮ apie:

- galimą nukentėjusio asmens radioaktyvųjį užterštumą;
- nukentėjusio asmens sveikatos būklę, sužalojimų pobūdį;
- ar buvo atlikti nukentėjusio asmens radioaktyviojo užterštumo kontrolė ir dezaktyvavimas;
- identifikuotus radionuklidus (jei žinoma);
- atvykimo į ASPĮ laiką.

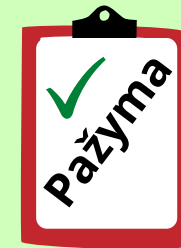
ATVYKUS Į ASPĮ:

- važiuoti nurodytu privažiavimo keliu;
- GMP automobilį statyti nurodytoje automobilio stovėjimo vietoje.

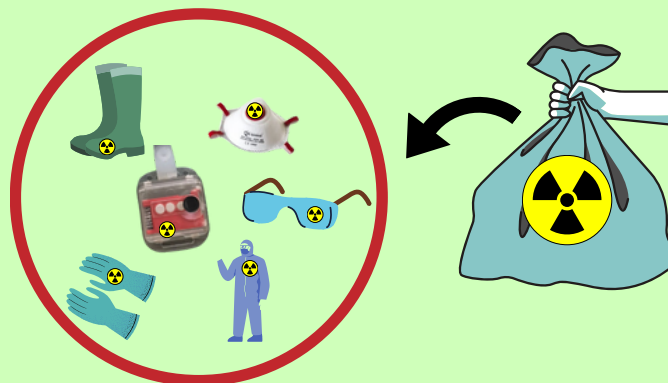
PRIĖMIMO-SKUBIOSIOS PAGALBOS SKYRIUJE PERDUOTI:

- nukentėjusio asmens asmeninius daiktus;
- Asmens radioaktyviojo užterštumo kontrolės pažymą (jeigu buvo pildyta).

PANAUDOTŲ ASMENINĖS APSAUGOS PRIEMONIŲ TVARKYMAS

- Panaudotos daugkartinio naudojimo AAP sudedamos į plastikinį maišą, pažymimos jonizuojančiosios spinduliuotės ženklu ir vėliau dezaktyvuojamos pagal gamintojo instrukcijas.
- Panaudotos vienkartinės AAP sudedamos į plastikinį maišą, pažymimos jonizuojančiosios spinduliuotės ženklu.
- Radioaktyviosiomis medžiagomis užterštos vienkartinės AAP ir kitos priemonės perduodamos radioaktyviųjų atliekų tvarkytojui.

Daugiau informacijos:

 www.rsc.lt

arba

 +370 5 2 361936

Leidinį parengė Radiacinės saugos centras